

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

Факультет філології, психології та педагогіки
Кафедра загального мовознавства та іноземних мов

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

А.М. Мартиненко А.М. Мартиненко

20 березня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ВСТУП ДО МОВОЗНАВСТВА»

(назва навчальної дисципліни)

підготовки бакалавра
(назва ступеня вищої освіти)

спеціальності 014 «Середня освіта»
(код і назва спеціальності)

Полтава
2024 рік

Handwritten signature

Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до мовознавства» для студентів спеціальності 014 «Середня освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Складена відповідно до освітньої програми «Середня освіта (англійська мова і друга іноземна мова)» 2024 року.

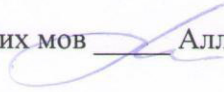
Розробник : Галаур С. П., к.філол.н., доцент кафедри загального мовознавства та іноземних мов

Погоджено:

Гарант ОПП «Середня освіта (англійська мова і друга іноземна мова)» Тетяна КОРОЛЬ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загального мовознавства та іноземних мов

Протокол від «27» серпня 2024 року № 2

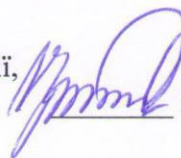
Завідувачка кафедри загального мовознавства та іноземних мов Алла БОЛОТНІКОВА

«29» серпня 2024 року

Схвалено навчально-методичною комісією факультету філології, психології та педагогіки

Протокол від «29» серпня 2024 року № 1

Голова навчально-методичної комісії факультету філології, психології та педагогіки

Віктор ЧЕРНИШОВ

«29» серпня 2024 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>01 Освіта / Педагогіка</u> (шифр і назва)	Обов’язкова
Загальна кількість годин - 90	Спеціальність 014 <u>Середня освіта</u>	
Модулів – 1		
Змістових модулів – 3		
Індивідуальне завдання – не передбачено		Ступінь вищої освіти: <u>бакалавр</u>
	1-й	
	Семестр	
	1-й	
	Лекції	
	16 год.	
	Практичні, семінарські	
	14 год.	
Лабораторні		
0 год.		
Самостійна робота		
60 год.		
Індивідуальна робота		
0 год.		
Вид контролю:		
Екзамен		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30/60.

2. Мета навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни - підготувати студентів до вивчення різних предметів мовознавчого циклу, створити необхідну для цього теоретичну базу і виробити практичні навички аналізу мовних процесів.

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі викладання іноземних мов та зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов і передбачають застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності та дотичних до них.

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, здійснювати ефективну комунікацію українською й іноземними мовами в межах професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру й історію, багатоманітність й мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національно-культурної ідентичності.

ЗК 9. Знання та розуміння предметної області й специфіки професійної діяльності та сучасних тенденцій їх розвитку.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою для вивчення курсу «Вступ до мовознавства» є загальні знання із шкільних курсів «Українська мова», «Іноземна мова».

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

Очікуваними результатами навчання з дисципліни «Вступ до мовознавства» відповідно до освітньої програми «Середня освіта (англійська мова і друга іноземна мова)» є:

ПР 1. Знати історію та сучасні тенденції розвитку світової педагогіки, психології, філології та методики навчання іноземних мов і зарубіжної літератури.

ПР 5. Володіти знаннями про мову загалом в синхронічному та діяхронічному аспектах, уміти виокремлювати галузі філології, окреслювати коло їхніх основних проблем.

ПР 6. Володіти знаннями про мову загалом в синхронічному та діяхронічному аспектах, уміти виокремлювати галузі філології, окреслювати коло їхніх основних проблем.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
90-100	A	Відмінно	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Власні пропозиції Здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він	Високий , що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни.

			отримав при вивченні інших дисциплін.	
82-89	В	Добре	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною.	Середній , що забезпечує Здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач.
74-81	С	Добре	Здобувач загалом добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідають робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та використовує для рішення характерних/типових практичних завдань на професійному рівні. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають ускладнення.	Середній , конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни.
64-73	Д	Задовільно	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Достатній , що забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.
60-63	Е	Достатньо	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використання м основних	Достатній , що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни.

			теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання екзамену/заліку	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни Здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних і лабораторних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	Низький, не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний, Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:
екзамен;
стандартизовані тести;
презентації результатів виконаних завдань;
різні види індивідуальних та групових завдань.

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні проблеми мовознавства. Фонетика. Фонологія. Письмо.

Тема 1. Мовознавство як наука. Природа, сутність, функції та будова мови. Походження мови.

Предмет мовознавства. Система мовознавчих дисциплін. Проблематика мовознавства. Методологічна основа мовознавства. Зв'язки мовознавства з іншими науками.

Практичне заняття № 1. Багатоаспектність мови як суспільного явища

Природа і сутність мови. Функції мови. Мова і суспільство. Мова і мислення. Мова як знакова система. Мова і мовлення. Структура мови. Синхронія і діяхронія.

Практичне заняття № 2. Походження та історичний розвиток мов. Мови світу та їх класифікація

Проблема походження мови як засобу спілкування. Виникнення конкретних мов. Гіпотези про походження мови. Закономірності розвитку мов. Позалінгвістичні і внутрішньолінгвістичні

причини мовних змін. Основні процеси розвитку діалектів і мов: диференціація й інтеграція. Поняття адстрату. Функціонування мов у різні періоди їх розвитку. Мови міжнародного, регіонального спілкування. Міжнародні природні і штучні мови. Різноманітність мов світу. Живі і мертві мови. Проблеми їх класифікацій. Генеалогічна класифікація мов. Індоевропейська сім'я мов. Інші сім'ї мов.

Типологічна класифікація мов. Ареальна (географічна) і соціальна (функціональна) класифікації мов.

Тема 2. Фонетика. Фонологія. Письмо

Практичне заняття № 3. Фонетика

Фонетика – наука про звуки мови. Три аспекти в характеристиці звуків мови. Поняття фонем. Фонетика і фонологія. Початкові відомості про фонетичну транскрипцію. Загальні відомості про класифікацію звуків. Основи поділу звуків на голосні і приголосні:

Фонетичне членування мови. Поняття про склад. Складові і нескладові звуки. Зміни звуків. Розрізнення фонетичних і нефонетичних змін. Звукові (фонетичні) закони. Поняття конвергенції і дивергенції. Нефонетичні зміни звуків. Поняття аналогії.

Орфоепія. Вимовні норми мови.

Значення письма. Науки, що його вивчають. Типи начертального письма. Так зване предметне письмо. Графіка і алфавіт. Поняття транслітерації. Орфографія і її принципи.

Практичне заняття № 4. Фонологія

Лінгвістичний (функціональний, соціальний) аспект вивчення звуків мови. Фонологія – наука, яка вивчає фонем та їхні функції в системі мови. Фонема – мінімальна звукова одиниця мови. Функції фонем: конститутивна і дистинктивна. Ознаки фонем: інтегральні і диференційні. Основний вияв (інваріант) фонем. Варіант фонем (алофон) як різновид однієї фонем. Позиційний, комбінаторний і факультативний варіанти фонем. Нейтралізація фонемних протиставлень. Система фонем конкретної мови: кількість фонем, співвідношення голосних і приголосних, акустико-артикуляційні властивості фонем, організація фонемних груп (фонемних опозицій), склад фонемних пар і рядів, відповідність фонем при чергуванні. Фонематична транскрипція – запис мовлення за його фонемним складом.

Змістовий модуль 2. Лексикологія. Граматика

Тема 3. Лексикологія

Практичне заняття № 5. Слово як одиниця мови. Лексико-семантична система

Лексикологія як наука про слово. Поняття лексеми як слова-типу і слова-члена. Проблеми лексикології. Лексикологічні науки. Семасіологія. Поняття семантики. Лексичне значення. Повнозначні і неповнозначні слова. Слово як назва предмета. Номінативна функція слова. Денотативне, конотативне і контекстуальне значення слова. Слово як вираження поняття. Розуміння сигніфікативного значення. Мотивовані і немотивовані значення слів. Поняття внутрішньої форми слова. Природа виникнення назви. Моносемія. Поняття терміна, дефініції. Полісемія, або багатозначність, слова. Співвідношення значень у полісемічних словах. Типи перенесень, або зміщень, значень слів. Розширення (та абстрагування) і звуження (спеціалізація) значень слів. Лексикологія у вузькому розумінні терміна. Склад і функціонування різних шарів словникового складу мови (лексики). Лексика з погляду походження. Слова споконвічні і запозичені. Прямі і посередні запозичення. Власне запозичення, їх види. Інтернаціоналізми. Кальки. Ставлення до лексичних запозичень. Поняття пуризму. Лексика з погляду її вживання. Загальнонародна і діалектно та соціально обмежена лексика. Стилистично забарвлена і стилістично нейтральна лексика. Змінність лексики, зумовлена змінами в житті суспільства і розвитком мислення. Неологізми. Оказіоналізми. Застарілі слова. Історизми. Архаїзми. Слова активного і пасивного вжитку (активна і пасивна лексика). Групування слів за семантичними відношеннями між ними. Синоніми. Евфемізми, дисфемізми, табу. Антоніми. Омоніми.

Ономастика.

Фразеологія. Поняття лексикалізації. Класифікація фразеологізмів. Ідіома як фразеологічна одиниця.

Етимологія. Поняття деетимологізації. Побутова (наївна) етимологія.

Лексикографія. Типи словників.

Тема 4. Граматика

Практичне заняття № 6. Граматика. Морфологія

Предмет граматики як науки. Її розділи – морфологія і синтаксис. Граматична форма слова. Поняття словоформи і форманта. Форми словозміни і форми словотворення. Поняття деривації. Форми синтаксичні і несинтаксичні. Синтетичні й аналітичні форми слів. Граматичне значення слова. Поняття граматичної категорії і грамеми. Морфологічна будова слова. Поняття морфеми. Виділення морфем і встановлення їх значення. Види морфем. Корінь і афікси. Варіанти морфем (аломорфи). Поняття інтерфікса. Омонімія морфем. Фонологічна структура морфем. Поняття морфонології. Словозмінна (реляційна) і словотвірна (дериваційна) функції афіксів. Поняття формотворчих афіксів. Продуктивні і непродуктивні морфологічні моделі слів. Поняття парадигми. Нульова флексія. Поняття нульового суфікса. Способи вираження граматичних значень. Основа слова. Основи похідні і непохідні. Твірна, або вивідна основа. Поняття морфеміки як розділу мовознавства. Морфологічні процеси. Роль аналогії в зміні морфологічної будови слова. Частини мови. Принципи їх виділення.

Поняття про словотвір як учення про способи творення слів.

Практичне заняття № 7. Граматика. Синтаксис

Синтаксис. Речення як комунікативна одиниця. Структурна схема речення. Предикативність. Актуальне членування речення. Словосполучення. Поняття про синтагму.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МОВОЗНАВСТВА. ФОНЕТИКА. ФОНОЛОГІЯ. ПИСЬМО						
Тема 1. Мовознавство як наука. Природа, сутність, функції та будова мови. Походження мови	24	4	4			16
Тема 2. Фонетика. Фонологія. Письмо	24	4	4			16
Разом за змістовим модулем 1	48	8	8			32
Змістовий модуль 2. ЛЕКСИКОЛОГІЯ. ГРАМАТИКА						
Тема 3. Лексикологія	12	2	2			8
Тема 4. Граматика	30	6	4			20
Разом за змістовим модулем 2	42	8	6			28
Усього годин	90	16	14			60

9. Перелік питань для семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Семінарські заняття не передбачені	

10. Перелік питань для практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Багатоаспектність мови як суспільного явища 1. Природа мови. 2. Функції мови в суспільстві. 3. Взаємозв'язок мови і мислення. 4. Мова і мовлення. 5. Знаковий характер мови. 6. Система і структура мови.	2
2	Походження та історичний розвиток мов. Мови світу та їх класифікація 1. Загальна характеристика мов світу. 2. Живі і мертві мови. Штучні мови. 3. Порівняльне вивчення мов. 4. Генеалогічна класифікація мов. 5. Типологічна класифікація мов.	2
3	Фонетика 1. Фонетика як наука. Аспекти вивчення звуків мови. 2. Акустичні властивості звуків. 3. Фізіологічний аспект вивчення звуків. Відтворення звуків апаратом мовлення. 4. Артикуляція звука та артикуляційна база. 5. Приголосні та голосні звуки. Класифікація голосних та приголосних. 6. Фонетичне членування потоку мовлення. 7. Поняття про склад. Види складів. 8. Наголос. Інтонація. 9. Поняття про звукові зміни. Комбінаторні звукові зміни: акомодация, асиміляція, дисиміляція, дієреза, епентеза, гаплогія, метатеза та ін. Позиційні звукові зміни: редукція, приглушення, протеза. Діючі та історичні звукові зміни.	2
4	Фонологія 1. Лінгвістичний (функціональний) аспект вивчення звуків мови. Фонологія як наука. 2. Поняття про фонему. Звук і фонема. 3. Функції фонем. Інтегральні і диференційні ознаки фонем. 4. Основні вияви і варіанти фонем. Нейтралізація фонем. 5. Фонологічна система мови. 6. Фонематична транскрипція та її основні принципи.	2
5	Слово як одиниця мови. Лексико-семантична система мови 1. Лексикологія як наука. Лексикологічні науки.	2

	2. Поняття про слово. Слово і предмет, слово і поняття. 3. Лексичне значення слова. Типи лексичного значення. 4. Мотивація лексичного значення слова. Внутрішня форма слова. 5. Лексичне значення слова і полісемія. Пряме і переносне значення слова. Типи переносного значення. 6. Багатозначні слова та омоніми. 7. Лексико-семантичні угруповання слів. Синонімія. Види синонімів. Синонімічний ряд. Антонімія. Види антонімів. 8. Стилiстичні шари лексики.	
6	Граматика. Морфологія 1. Граматична будова мови як предмет граматички. Морфологія і синтаксис. Словотвір і граматика. 2. Граматичне значення у зіставленні з лексичним. 3. Морфеміка. Структура слова. Класифікація морфем. 4. Історичні зміни в морфемній будові слова. 5. Поняття граматичної форми і парадигми. 6. Поняття про граматичну категорію. Три типи граматичних категорій. 7. Частини мови як лексико-семантичні розряди слів; принципи їх виділення. 8. Способи вираження граматичного значення: афіксація, внутрішня флексія, наголос, суплетивізм, службові слова, порядок слів, інтонація, редуплікація. 9. Синтетичні й аналітичні мови.	2
7	Граматика. Синтаксис 1. Поняття про синтаксис. Основні одиниці синтаксису. 2. Види синтаксичного зв'язку: предикативний, підрядний, сурядний. 3. Словосполучення як одиниця синтаксису. 4. Речення – основна одиниця синтаксису. Основні ознаки речення. Речення і висловлювання. 5. Члени речення і частини мови. 6. Історична змінюваність типів речення.	2
	Разом	14

11. Перелік питань для лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин для денної форми
	Лабораторні заняття не передбачені	

12. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студента є: навчитися користуватися бібліотечними фондами і каталогами, працювати з науковими джерелами, складати конспекти, аналізувати матеріал, порівнювати різні наукові концепції та робити висновки.

Види самостійної роботи студента:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;

- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- відвідування консультацій (згідно з графіком консультацій кафедри);
- підготовка до складання іспиту за контрольними питаннями.

Питання для самостійного вивчення студентами

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	Історія лінгвістики та основні лінгвістичні концепції. Ареальна (географічна) і соціальна (функціональна) класифікації мов.	16
2	Значення письма. Науки, що його вивчають. Типи начертального письма. Так зване предметне письмо. Графіка і алфавіт. Поняття транслітерації. Орфографія і її принципи	16
3	Фразеологія. Поняття лексикалізації. Класифікація фразеологізмів. Ідіома як фразеологічна одиниця. Ономастика. Етимологія. Поняття деетимологізації. Побутова (наївна) етимологія. Лексикографія. Типи словників.	8
4	Поняття про словотвір як учення про способи творення слів. Актуальне членування речення.	20
	Разом	60

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено планом

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання.

Словесні та наочні методи навчання використовуються під час лекцій, практичних занять, індивідуальних та групових консультацій, практичні – при здійсненні студентами самостійної роботи та виконанні практичних завдань.

Під час проведення лекцій та практичних занять використовуються такі словесні методи, як розповідь і пояснення, евристична бесіда, дискусія. Під час лекцій перевага надається проблемним лекціям.

До числа наочних методів, які застосовуються при викладанні дисципліни, належать: ілюстрація, демонстрація, спостереження.

З-поміж практичних методів перевага надається виконанню вправ, зокрема творчих.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєння студентами навчального матеріалу здійснюється шляхом опитування й оцінювання знань студентів під час практичних занять, оцінювання виконання студентами самостійної роботи, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому практичному занятті. Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування чи написання студентами контрольних робіт), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок

аудиторних занять, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу студентів. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль здійснюється у формі семестрового *екзамену*.

16. Розподіл балів, які отримують студенти

Нарахування балів* з навчальної дисципліни «Вступ до мовознавства» за видами робіт

Види робіт/контролю	Перелік тем						
	Тема 1. Мовознавство як наука. Природа, сутність, функції та будова мови. Походження мови		Тема 2. Фонетика. Фонологія. Письмо		Тема 3. Лексикологія		Тема 4. Граматика
	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2		
	Практичне заняття						
	1	2	3	4	5	6	7
Опитування	2	2	2	2	2	2	2
Тестування	2	2	2		2	2	
Модульна контрольна робота				3			3
Виконання завдань самостійної роботи	5		5		5	5	
Всього за темами	13		14		9	14	
Екзамен	50						
Всього за результатами вивчення навчальної дисципліни	100						

*У Таблиці вказана максимальна кількість балів, які можна набрати за видами робіт.

Шкала та критерії оцінювання відповіді за результатами опитування

Бали	Критерії оцінювання
2	Питання розкрито повністю, що свідчить про відмінне засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання. Студент вільно володіє науково-понятійним апаратом. Виконано завдання практичної роботи в повному обсязі, належним чином оформлено висновки, в яких відображено здатність до практичного застосування отриманих знань.
1	Механічне відтворення матеріалу з деякими помилками, неточності у використанні науково-понятійного апарату. Виконано завдання практичної роботи із несуттєвими

	помилками або не в повному обсязі, оформлено висновки, які частково розкривають практичне завдання.
0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти. Не виконано практичну роботу або виконано із суттєвими помилками.

Оцінювання поточного тестування:

- кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($0,2 \times 10 = 2$);
- правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Бали	Критерії оцінювання
5	Виконання завдань самостійної роботи здійснене у повному обсязі, не містить помилок, що дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти на високому рівні.
4	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, містить несуттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як достатній.
3	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, основні положення відтворено, але є суттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як середній.
2	Виконання завдань самостійної роботи здійснене не у повному обсязі, основні положення не відтворено, допущено суттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як низький.
1	Виконання завдань самостійної роботи здійснене в обсязі, що не дає змогу оцінити цілісність засвоєння матеріалу, допущено суттєві помилки, що дає можливість оцінити рівень формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти як незадовільний.
0	Завдання самостійної роботи не виконано та/або результати не відповідають поставленим завданням та/або завдання виконано із суттєвими помилками.

Шкала та критерії оцінювання виконання модульної контрольної роботи

Бали	Критерії оцінювання
3	Відповідь надана у письмовій формі, повна (не менше 90% потрібної інформації) та правильна.
2	Відповідь надана у письмовій формі, неповна (не менше 60% потрібної інформації) з несуттєвими помилками.
1	Відповідь надана у письмовій формі, коротка (не менше менше 25% потрібної інформації) із суттєвими помилками
0	Відповідь відсутня.

**Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти
за результатами складання екзамену**

Завдання	Бали	Критерії оцінювання
1. Тестування	0-10	Кожна правильна відповідь оцінюється у фіксовану кількість балів ($1 \times 10 = 10$), правильність відповідей перевіряється відповідно до ключа тестів.
2, 3. Питання макс. по 20 балів	18-20	Питання розкриті повністю, відповідь обґрунтована, логічно побудована, що свідчить про високий засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	15-17	Питання розкриті, матеріал викладений у логічній послідовності, відповідь правильна або із незначними неточностями, що свідчить про достатній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	12-14	Питання розкриті в цілому, відповідь містить несуттєві помилки, що свідчить про середній рівень засвоєння матеріалу відповідно вказаних програмних результатів навчання.
	0-11	Механічне відтворення матеріалу із суттєвими помилками, що не може свідчити про формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти.

Шкала оцінювання результатів вивчення навчальної дисципліни

Сума балів	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A- відмінно	Відмінно
82-89	B – дуже добре	Добре
74-81	C - добре	
64-73	D - задовільно	Задовільно
60-63	E - достатньо	
35-59	FX – незадовільно з можливістю повторного складання	Незадовільно

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них до 50 балів студент може отримати впродовж семестру, решта 50 балів припадає на підсумковий контроль.

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються так:

- робота на практичних заняттях (відповіді на практичних заняттях, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних практичних занять), виконання самостійної роботи, модульних тестів – до 50 балів).

Присутність на лекціях і практичних заняттях не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 25 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль. Підсумковим контролем є екзамен. Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»».

17. Методичне забезпечення

1. Вступ до мовознавства : методичні рекомендації до практичних занять для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 «Середня освіта» / укл.: Болотнікова А. П., Галаур С. П., Комлик Н. Ю. . Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024. 28 с.

18. Рекомендована література

Базова

1. Вступ до мовознавства : навчально-методичний посібник з курсу для студентів факультету іноземної філології / укл. Е. Швед, Т. Дацьо, О. Яцків; рец. : О. Барбіл. Ужгород : УжНУ, 2024. 30 с.
2. Галаур С.П., Вовк Ю.О. Аналіз мовної ситуації в Україні: статистика та перспективи. Тези 76-ї наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету (Полтава, 14 травня – 23 травня 2024 р.). Полтава : НУ «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024. Т. 1. С. 421–422.
3. Голубовська І. О., Лучканин С.М., Чемес В.Ф. та ін. Вступ до мовознавства : підручник. Київ: ВЦ«Академія», 2016. 320 с.
4. Карпенко Ю.О. Вступ до мовознавства: підручник. К.: Академія, 2009. 334 с.
5. Кочерган М.П. Вступ до мовознавства: Підручник. К.: Академія, 2014. 304 с.
6. Миголинець О. Вступ до мовознавства. Практичні завдання для студентів філологічного факультету. Ужгород: УжНУ, 2022. 76 с.
7. Anderson C., Bjorkman B., Denis D. Essentials of Linguistics, 2nd edition. Hamilton: eCampusOntario, 2022. 942 p.
8. Matthews D. Linguistics Step by Step: Linguistic Theory - Understanding Language, Communication, and Its Structure (Step By Step Subject Guides). New York: Oxford University Press Inc, 2024. 148 p.

Допоміжна

1. Бевзенко С.П. Вступ до мовознавства: короткий нарис: навч. посіб. К.: Вища школа, 2006. 143 с.
2. Болотнікова А.П., Галаур С.П. Полонізми та їхній регулятивний потенціал у творах української літератури. *Українська полоністика*. 2023. Т.21.№ 1. С. 11-19.
3. Дорошенко С.І. Загальне мовознавство: навч. посіб. К., 2006. 201 с.
4. Дрогомирецький П., Пена Л. Вступ до мовознавства. Івано-Франківськ: Фоліант, 2015. 215 с.
5. Ковалик І.І. Мова і мовлення та форми їх існування. *Питання українського і слов'янського мовознавства. Вибрані праці. Частина II* / упор. З.Терлак. Львів - Івано-Франківськ, 2008. С. 116-126.
6. Селіванова О.О. Проблема форм міксації мов у соціолінгвістиці. *Мова і суспільство*. 2011. Вип. 2. С. 3–10. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mis_2011_2_3
7. Ющук І. П. Лекції зі вступу до мовознавства [Електронна копія] : навч. посіб. Київ : Міжнар. ін-т лінгвістики та права, 1995. Режим доступу: <https://elib.nlu.org.ua/view.html?id=8824>

19. Інформаційні ресурси

1. Дистанційний курс «Вступ до мовознавства». Режим доступу: <https://dist.nupp.edu.ua/course/view.php?id=2704>
2. Український мовно-інформаційний фонд НАН України. Режим доступу: <https://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>
3. Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні НАН України. Режим доступу: <http://www.inmo.org.ua/>